

## **Ministeeriumi pöördumine (huvide konflikti ja topelttasustamise vältimine koolituste hankimisel ja läbiviimisel)**

Küsimine nõu olukorras, kus riigiameti ülesandeks on ministri määruse järgi kinnitada koolitaja koolituskava ja lektorid. Koolituskava sisaldab sellesama määruse nõuete tutvustust. Koolituse viib osalejatele läbi erasektori ettevõtte, kes võtab osalejatelt tasu. Asutuse sõnul on tegemist olukorraga, kus turul ei ole teisi arvestatavaid tegijaid, v.a ameti kitsa eriala teenistujad, kes oleksid võimelised koolitusel osalejatele tutvustama määruse nõudeid. Samal ajal peab amet kinnitama erasektorist koolitaja koolituskava ja lektorid, kelleks on mh ameti teenistujad. Riigiamet ei saa riigi poolt kehtestatud nõuete tutvustamise eest võtta tasu, sest teavitustegevus on seotud ameti igapäevatööga. Kui ametnik läheb rääkima õigusaktide nõuetest, siis esindab ta ametit ning räägib seda, mida teab seoses oma töötamisega ametis kindlas valdkonnas. Seda ei ole seega õige teha eraisikuna ja esitada arve näiteks oma OÜ alt. Asutuse juristid soovitasid maksta teenistujale töövälisel ajal nõuete tutvustamise eest lisatasu. Küsimine, kas amet tohiks esitada erasektorile õigusaktide nõuete tutvustamise eest ka arve, kuna ametnik teeb tööd töövälisel ajal.

Eetikanõukogu nõustus asutuse seisukohaga, et kehtestatud nõuete selgitamine on ameti teenistujate tööülesanne ning selle eest ei saa tasu võtta. Kui teavitustööd tuleb teha töövälisel ajal, tuleb teenistujale maksta lisatasu. Taunitav oleks olukord, kus riigiasutus töötab välja nõuded, mille täitmiseks on vaja läbida koolitus, mida sellesama asutuse töötajad tasu eest pakuvad, ja mille täitmist seesama asutus kontrollib. Kas tegevus toimub tööajal või väljaspool tööaega, ei ole siinjuures tähtis. Ka puhkusepäeva võtmine koolituse läbiviimiseks ei lahenda põhimõttelist huvide konflikti olukorda koolituse läbiviimise ja selle eest tasu võtmise puhul. Sarnaselt ei saa näiteks Transpordiameti eksamineerija töötada samal ajal autokooli õpetajana.

Idealis võiksid riigi kehtestatud nõuded olla ilma spetsiaalse koolituseta õigusakti sihtgrupile arusaadavad. Kuna tegemist on väga spetsiifilise valdkonna ning piiratud sihtgrupiga, siis võiks amet kaaluda ka ise koolituse korraldamist. Erasektori abi koolituste korraldamisel on võimalik kasutada, kuid tuleb järgida ausa konkurentsi ning ettevõtete võrdse kohtlemise reegleid.

**Eetikanõukogu soovitus asutusele on nõuete seadmise ja koolituse läbiviimise hankimise protseduuri tervikuna läbimõtlemine ja uuendamine, et hoida lahus järelevalve ja nõustamise rollid. Kui järelevalve ja nõustamine ei ole lahus, siis on loodud eeldused eetiliste ja huvide konfliktide tekkeks. Eetikanõukogu soovib ka asutuse kõrvaltegevuste reeglid üle vaadata selliselt, et erafirma alt koolituste tegemine oma töövaldkonnas poleks lubatud.**